

(ร่าง) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(๑๙) ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

เอกสารใช้ประกอบการประชุม ห้ามใช้อ้างอิง

ร่าง เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ห้ามอ้างอิง

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร	๓
ส่วนที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๔
๒.๑ บทนำ	๔
๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ	๔
๒.๑.๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๔
๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๖
ส่วนที่ ๓ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	๘
๓.๑ แผนย่อยพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	๘
๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา	๘
๓.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๐
๓.๑.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ	๑๒
๓.๑.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญ	๑๗
๓.๒ แผนย่อยเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล	๑๘
๓.๒.๑ แนวทางการพัฒนา	๑๘
๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๑๙
๓.๒.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ	๒๑
๓.๒.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญ	๒๓
๓.๓ แผนย่อยอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	๒๕
๓.๓.๑ แนวทางการพัฒนา	๒๖
๓.๓.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด	๒๘
๓.๓.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ	๒๙
๓.๓.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญ	๓๑

ส่วนที่ ๑

บทสรุปผู้บริหาร

ทรัพยากรน้ำ เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญสำหรับการดำรงชีพของมนุษย์ รวมทั้งพืชและสัตว์ นอกจากนี้ ทรัพยากรน้ำยังถูกใช้เพื่อกิจกรรมต่างๆ มากมาย เช่น เพื่อการบริโภคและอุปโภค การใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรม เพื่อการอุตสาหกรรม เพื่อการคมนาคม เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ เพื่อปรับสมดุลของระบบนิเวศ เป็นต้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ นับเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งภายใต้ทิศทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๒๐ ปี โดยได้เสนอเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางพัฒนาด้วยแผนย่อย ๓ แผน ดังนี้

๑. **แผนย่อยพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ** ด้วยการเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำ อุปโภคบริโภคโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท โดยยกระดับระบบน้ำสะอาดและการดูแลระบบน้ำในชุมชนชนบท เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ คู คลอง ปรับปรุงคุณภาพน้ำ และพัฒนาพื้นที่ริมลำน้ำหลัก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการท่องเที่ยว เพิ่มระดับการฟื้นตัวจากภัยพิบัติภัยด้านน้ำและลดความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำเทียบจากกรณีปกติ โดยการปรับปรุงระบบเตือนภัย การปรับปรุงมาตรการเชิงโครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง บรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ ยกย่อง ธรรมชาติในการบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำโดยจัดตั้ง ระเบียบ องค์การ จัดทำแผนการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่สำคัญ พัฒนาและดำเนินการโครงการทั้งด้านจัดหาและความต้องการ พัฒนาความสามารถของทรัพยากรมนุษย์และองค์กรผู้ใช้น้ำ และการติดต่อพัฒนาโครงการระหว่างประเทศ

๒. **แผนย่อยเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ** ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน ติดตามและประเมินผลเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยบูรณาการการพัฒนาแบบบูรณาการระดับเมือง ระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่พัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และเพิ่มผลิตภาพจากการใช้น้ำ ๑๐ เท่า (จากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๑) โดยส่งเสริมการใช้น้ำซ้ำ ปรับปรุงโครงสร้างการใช้น้ำ (ร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน) และพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน (ร่วมกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง)

๓. **แผนย่อยอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ** อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กร เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

๒.๑ บทนำ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ลดการเกิดน้ำท่วมและภัยพิบัติทางการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน และจัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล และอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นแหล่งระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ รวมทั้งเพื่อรักษาสมดุลนิเวศ เป็นต้น

๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์

- ๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- ๒) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
- ๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
- ๔) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๒.๑.๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ดังนี้

๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๔.๑.๓) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองให้ครอบคลุมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ

๔.๕) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงานและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๑) มีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

๔.๕.๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๔.๒.๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

๔.๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔.๓.๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการ ภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

๔.๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

๔.๔.๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทประเด็น ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
๑. ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับ ๒ (๖๐ คะแนน)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับ ๓ (๗๐ คะแนน)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับ ๓ (๗๕ คะแนน)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ระดับ ๔ (๘๐ คะแนน)	อ้างอิงตามดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security Index) จัดทำโดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank :ADB) ปัจจุบันอยู่ระดับ ๒
๒. ผลผลิตของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ระดับความมั่นคง และ/หรือผลผลิตจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	ตามแต่ละด้าน และเพิ่ม ๓ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี ๒๕๖๑	ตามแต่ละด้านและเพิ่ม ๕ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี ๒๕๖๑	ตามแต่ละด้านและเพิ่ม ๗ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี ๒๕๖๑	ตามแต่ละด้านและเพิ่ม ๑๐ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี ๒๕๖๑	ค่าเฉลี่ยของผลผลิตจากการใช้น้ำปัจจุบันปี ๒๕๖๑ เท่ากับ ๑๕๐ บาท/ลูกบาศก์เมตร (-ภาคเกษตร ๑๔.๗ บาท/ลบ.ม. - ภาคอุตสาหกรรม ๑,๖๐๐ บาท/ลบ.ม. - ภาคบริการ ๕,๑๙๐ บาท/ลบ.ม.)
๓. แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกราน	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
และฟื้นฟูสภาพให้ มีระบบนิเวศที่ดี	ผิวดิน (ร้อยละของแม่น้ำ ลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำ ทั่วประเทศ)					

ส่วนที่ ๓

แนวทางการพัฒนา ประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทนี้มุ่งเน้นพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรืองการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ ทั้งนี้ ในการดำเนินการจะต้องสร้างความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และบูรณาการความมั่นคงด้านน้ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ

๓.๑ แผนย่อย พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

การจัดการน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงจะดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำและเป็นระบบเพื่อให้เกิดความสมดุล ทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ โดยมีแนวทางการดำเนินการเพื่อชุมชน เพื่อสิ่งแวดล้อม ในภาวะวิกฤติ และการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ซึ่งจะต้องพัฒนาระบบการจัดการให้ทันสมัย มีคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ตามยุคของการพัฒนาของประเทศและโลก ดังนี้

๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา

- ๑) **จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท** พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม (KD๑ ตามเกณฑ์ ADB: ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค) กับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๒) **จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พังกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำจากเมืองชายฝั่ง ให้มี ปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ของแต่ละลุ่มน้ำ และจัดทำแผน และดำเนินการป้องกัน พื้นที่ อนุรักษ์ ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ และการอนุรักษ์ พื้นที่ อนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) ตามพื้นที่ที่กำหนด ตาม ความสำคัญ และข้อตกลงที่มีของแต่ละลุ่มน้ำ โดยมีการควบคุมปริมาณน้ำ การดูแล คุณภาพน้ำในลำน้ำ และการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานและกำหนดกติกาดูแลสิ่งแวดล้อมที่ จำเป็นเพื่อการจัดการ (เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย การดูแลสารเคมีภาคเกษตร การสูญเสีย พื้นที่ป่า คุณภาพน้ำน่าน้ำ) (KD๔ ตามเกณฑ์ ADB)
- ๓) **จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ** มีการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะ วิกฤติ (รวมภัยจากน้ำท่วม ลมพายุ ภัยแล้ง แผ่นดินถล่ม พายุคลื่น (storm surge) และ น้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล (coastal floods) ให้สามารถลดสูญเสีย ความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่ เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุม มีประสิทธิภาพ และแบ่งตาม ลักษณะของแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำให้สามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น
- ๔) **จัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล** ประกอบด้วย (๑) จัดการให้มีการจัดหา และใช้น้ำที่สมดุล ทันทสมัย ทันการณ และสร้างความเป็นธรรม ไขมาตราการทั้งทาง

โครงสร้าง กฎระเบียบ การวางองค์การจัดการ การจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล (๒) มีระบบและกลไกการจัดสรรน้ำ การกำหนดโควตาน้ำที่จำเป็นและเป็นธรรม เพื่อยกระดับผลิภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล (๓) การพัฒนารูปแบบเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่ และลุ่มน้ำ (ที่เชื่อมโยงการตลาด การผลิต พลังงาน ของเสีย ตามแนวคิด circular economy) และการผันน้ำในพื้นที่ที่มีความสำคัญ (๔) การเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนา เครื่องมือการจัดการ (๕) การหาแหล่งทุนต่างๆ (๖) การดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล สร้าง วินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ สารสนเทศกับนานาชาติ (๗) การดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่าง ประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการโครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่น การพัฒนาด้านอื่นร่วมกับระดับสากล และ (๘) การศึกษา วิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และ นวัตกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุน การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและ สังคมในอนาคต

๓.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
๑. เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคจากระดับ ๓ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดที่ระดับ ๕)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค	ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ ๓.๒๕	ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ ๓.๕	ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ ๓.๗๕	ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ ๔	อ้างอิงธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค (Key Dimension ๑ : KD๑) (เกณฑ์ประเมิน ได้แก่ มีระบบท่อประปา มีระบบสุขาภิบาล ลดโรคร้ายจากน้ำ)
๒. เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมจากระดับ ๒ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดระดับ ๕)	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ๒.๕	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ๓	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ๓.๕	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ ๔	อ้างอิงธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) น้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (Key Dimension ๔ : KD๔) (เกณฑ์ประเมิน ได้แก่ คุณภาพน้ำในลำน้ำ การควบคุมปริมาณการไหล โครงสร้างพื้นฐานและกตিকা การจัดการคุณภาพน้ำ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
๓. เพิ่มระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำจากระดับ ๒ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดระดับ ๕)	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ	การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๓.๐	การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๓.๕	การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๔.๐	การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๔.๐	อ้างอิงธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) ด้านพิบัติภัยจากน้ำ (Key Dimension ๕: KD๕) (เกณฑ์ประเมินได้แก่ ภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง น้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล)
๔. ลดความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำ เทียบจากกรณีปกติ (ค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๑๐ ปี)	สัดส่วนความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำ เทียบกับกรณีปกติ (ร้อยละของกรณีปกติ)	ความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำลดลง ร้อยละ ๒๐	ความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำลดลง ร้อยละ ๓๐	ความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำลดลง ร้อยละ ๔๐	ความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำลดลง ร้อยละ ๕๐	การลดลงเทียบจากกรณีปกติ อ้างอิงตามกรอบการดำเนินงานเซนได เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction)
๕. ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำจากปัจจุบัน ๖๔ คะแนน ให้เป็น ๘๐ คะแนน (คะแนนเต็ม ๑๐๐ ด้านประสิทธิผล)	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ	ระดับธรรมาภิบาลไม่น้อยกว่า ๗๐ คะแนน	ระดับธรรมาภิบาลไม่น้อยกว่า ๗๕ คะแนน	ระดับธรรมาภิบาลไม่น้อยกว่า ๘๐ คะแนน	ระดับธรรมาภิบาลไม่น้อยกว่า ๘๐ คะแนน	อ้างอิงองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD)

๓.๑.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ

- ๑) แผนงานจัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบทการจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทั่วครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ (เกณฑ์ KD๑ของ ADB ด้านความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค)

๑.๑) โครงการยกระดับระบบน้ำสะอาดและการดูแลระบบน้ำในชุมชนชนบท

๑.๑.๑) **สาระสำคัญ** น้ำสะอาดเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีพโดยเฉพาะในเขตชุมชนชนบท ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบประปาในหลายพื้นที่ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป ระบบดังกล่าวจำเป็นต้องปรับปรุงให้ได้มาตรฐานมากขึ้น และขยายสู่แหล่งน้ำดิบในชุมชนเพื่อให้เกิดความมั่นคง และควรพัฒนาระบบน้ำในชุมชนชนบทอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ทางน้ำเข้า แหล่งเก็บกักในพื้นที่ทางระบายน้ำ รวมทั้งคุณภาพน้ำ โดยใช้ข้อมูลฝั่งน้ำเป็นหลัก และเลือกพื้นที่สำคัญในการดำเนินการ

๑.๑.๒) งบประมาณ ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท

๑.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๑๐ ปี

๑.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมทรัพยากรน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ๒) แผนงานจัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำจากเมืองชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ของแต่ละลุ่มน้ำ และจัดทำแผนและดำเนินการป้องกัน พื้นที่ อนุรักษ์ ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ และการอนุรักษ์ พื้นที่ อนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ(รวมลำน้ำ) ตามพื้นที่ที่กำหนดตามความสำคัญ และข้อตกลงที่มีของแต่ละลุ่มน้ำ โดยมีการควบคุมปริมาณน้ำ การดูแลคุณภาพน้ำในลำน้ำ และการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานและกำหนดกติกาดูแลสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นเพื่อการจัดการ (เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย การดูแลสารเคมีภาคเกษตร การสูญเสียพื้นที่ป่า คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ) (ตามเกณฑ์ KD๔ ของ ADB) โดยมีกลุ่มงาน ดังนี้

- การจัดการพื้นที่ต้นน้ำ (โครงการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๓.๕ ล้านไร่)
- การพัฒนา พื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ
- การควบคุมปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ
- การจัดการคุณภาพน้ำ (การลดแหล่งน้ำเสียที่แหล่งกำเนิด และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย)
- การจัดการน้ำเสียภาคเกษตร
- การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำให้ครอบคลุมถึงการไหลลงทะเล

๓) แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติการจัดระบบการจัดการพิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติ (รวมภัยจากน้ำท่วม ลม พายุ ภัยแล้ง แผ่นดินถล่ม พายุคลื่น (storm surge) และน้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล (coastal floods) ให้สามารถลดสูญเสีย ความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุม มีประสิทธิภาพ และแบ่งตามลักษณะของแต่ละลุ่มน้ำ และพื้นที่ให้สามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้นโดยมีกลุ่มงาน ดังนี้

- การบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัย (การปรับตัวหนีภัยบริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วม)
- การจัดการเชิงโครงสร้าง (การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย รวมภัยแล้ง)

๓.๑) โครงการบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำแบบบูรณาการ

๓.๑.๑) **สาระสำคัญ** เนื่องจากภัยพิบัติทางน้ำได้สร้างความเสียหายทั้งเศรษฐกิจ สังคม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ผ่านมา ควรมีการจัดการเพื่อบรรเทาภัยพิบัติทางน้ำ ให้ลดความเสียหายลง (ใน ๕ ปี ลดลงร้อยละ ๕๐ ในพื้นที่สำคัญ) จากฐานเฉลี่ย ๑๐ปีที่ผ่านมาโดยจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยพื้นที่วิกฤติ ที่รวมยุทธศาสตร์ต่างๆ และภารกิจของหน่วยงาน (function) ครอบคลุมในพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม ประกอบด้วย ตัดยอดน้ำหลาก ผันน้ำข้ามลุ่ม ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ/สิ่งกีดขวางทางน้ำ ระบบป้องกันชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ สร้างคันกันน้ำ ระบบสูบน้ำ และมาตรการบริหารจัดการน้ำสถานะต่างๆ เช่น ระบบประมวลผลและเตือนภัย การปรับตัวอยู่กับพื้นที่น้ำท่วมตามธรรมชาติ การปรับปฏิทินเพาะปลูกพืช,การปรับเปลี่ยนใช้ที่ดิน ทั้งนี้ ในระยะ ๕ ปีแรกจะมุ่งเน้นพื้นที่พื้นที่ที่มีความเสียหายสูง และพื้นที่การแก้ไขปัญหามลพิษ และภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะกลุ่มลุ่มน้ำภาคเหนือ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และกลุ่มลุ่มน้ำภาคใต้ และเป็นแผนบูรณาการครอบคลุมงานเตือนภัย แจ้งเตือน บริหารน้ำ พื้นที่น้ำนอง ช่วยเหลือระหว่างและหลังเหตุการณ์ สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ด้านความมั่นคง)

๓.๑.๒) **งบประมาณ** ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๑.๓) **ระยะเวลาดำเนินการ** ๑๐ ปี

๓.๑.๔) **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๓.๒) โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชนเพื่อเกษตรยังชีพนอกเขตชลประทาน สู้ภัยแล้ง

๓.๒.๑) **สาระสำคัญ** ความต้องการใช้น้ำในภาคเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ยังขาดแคลนน้ำอยู่และเป็นปัญหาความมั่นคงทางสังคม จำเป็นต้องมีแนวทางโครงการรองรับต่อการทำเกษตรยังชีพในพื้นที่นอกเขตชลประทานในรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาด

เล็กและระบบกระจายน้ำ การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่และการเติมน้ำ การสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร การขุดสระน้ำในไร่นา และการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยต้องจัดทำเป็นแผนบูรณาการ ๕ ปี จะเน้นดำเนินการในพื้นที่การแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area base) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาชลประทาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งให้หมู่บ้านนอกเขตชลประทานสามารถทำเกษตรยังชีพได้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำหน้าแล้ง) (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง และการปฏิรูป) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงและการปฏิรูป

๓.๒.๒) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๒.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๓.๒.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔) แผนงานจัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล

๔.๑) โครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดทำแผนพัฒนาระบบจัดการน้ำในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง (Delta Water Master Plan 2040)

๔.๑.๑) สำคัญ เพื่อให้เกิดการวางแผนและการจัดการระบบน้ำให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ การระบายน้ำ การแก้ไขมลพิษ การหลุดตัวของแผ่นดินและรองรับต่อการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนแม่บทการจัดทำแผนพัฒนาระบบจัดการน้ำให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่นี้แบบบูรณาการ มีส่วนร่วมและรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญเติบโตจากโครงสร้างพื้นฐาน การหลุดตัวของแผ่นดิน การยกตัวของระดับน้ำทะเล ปัญหามลพิษในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง โดยเฉพาะเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้เครื่องมือสมัยใหม่

๔.๑.๒) งบประมาณ ๔๕๐ ล้านบาท

๔.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี

๔.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย (การประสานครหลวง การประสานส่วนภูมิภาค เทศบาล อบท.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๒) **โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อร่วมจัดการน้ำในลุ่มน้ำ**

๔.๒.๑) **สาระสำคัญ** มีความจำเป็นต้องสร้างสมรรถนะในการดูแลจัดการน้ำให้องค์กรผู้ใช้น้ำและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างความรับรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ สร้างเวทีร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน พร้อมพัฒนาเครื่องมือกลไกเพื่อพัฒนาศักยภาพสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำ ให้มีความสามารถในการใช้ข้อมูล มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน พร้อมมีเครื่องมือกลไกในการพัฒนาศักยภาพต่อไป โดยเริ่มจากพื้นที่นำร่องและขยายสู่พื้นที่อื่นของประเทศเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารลุ่มน้ำที่ดี

๔.๒.๒) **งบประมาณ** ๑,๕๐๐ ล้านบาท

๔.๒.๓) **ระยะเวลาดำเนินการ** ๕ ปี

๔.๒.๔) **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑) กรมทรัพยากรน้ำ และกระทรวงมหาดไทย

๔.๓) **โครงการบริหารแผนโครงการที่สำคัญ ตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ**

๔.๓.๑) **สาระสำคัญ** พัฒนาโครงการเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ จัดทำพรบ. ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. สร้างกระบวนการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จัดขอพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ

๔.๓.๒) **งบประมาณ** หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๔.๓.๓) **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๔) **โครงการบริหารจัดการน้ำเชิงพื้นที่**

๔.๔.๑) **สาระสำคัญ** จัดให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางพัฒนาและบริหารทรัพยากรน้ำในพื้นที่ มุ่งเน้นการจัดการร่วมกันในแนวราบกับทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเชิงพื้นที่ ที่บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้

๔.๔.๒) **งบประมาณ** หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๔.๔.๓) **หน่วยงานดำเนินงานหลัก** กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
หน่วยงานดำเนินงานสนับสนุน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๔.๕) โครงการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่รับน้ำนองและระดับต้นในพื้นที่ทั่วประเทศ

(ตามข้อเสนอจาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(กรมทรัพยากร
น้ำบาดาล) เป็นผู้ตั้งงบประมาณ)

เอกสารประกอบการประชุม ห้ามใช้อ้างอิง

๓.๑.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญ

แผนงาน โครงการ ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ รวม (ล้านบาท)	วงเงินตามระยะเวลาดำเนินการ (ล้านบาท)										หน่วยงานดำเนินงาน หลัก
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	
๑.	แผนงานจัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท การจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือน ในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้												สททช. ทส. (ทท.) อปท.
	๑.๑) โครงการยกระดับระบบน้ำ สะอาดและการดูแลระบบน้ำใน ชุมชนชนบท	๒๕,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	
๒.	แผนงานจัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพื้นที่ อนุรักษ์ พื้นที่ ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ (รวมลำน้ำ) แอ่ง น้ำบาดาล การระบายน้ำจากเมือง ชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ		(อ้างอิงกับโครงการฟื้นฟูแม่น้ำคูคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตและการท่องเที่ยว ในแผนงานย่อยที่ ๓.๓)										
๓.	แผนงานจัดระบบการจัดการน้ำใน ภาวะวิกฤติการจัดการระบบการจัดการ พิบัติภัยจากน้ำในภาวะวิกฤติ (รวม ภัยจากน้ำท่วม ลม พายุ ภัยแล้ง แผ่นดินถล่ม พายุคลื่น (storm surge) และน้ำท่วมพื้นที่ติดทะเล (coastal floods)	๔๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	
	๓.๑) โครงการบรรเทาภัยพิบัติทาง น้ำแบบบูรณาการ	๓๐,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	สททช. กษ. (ขป.) คค.มท.

แผนงาน โครงการ ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ รวม (ล้านบาท)	วงเงินตามระยะเวลาดำเนินการ (ล้านบาท)										หน่วยงานดำเนินงาน หลัก
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	
	๓.๒) โครงการพัฒนาระบบน้ำชุมชน เพื่อเกษตรยังชีพนอกเขต ชลประทานสุโขทัย	๑๐,๐๐๐	๒๐๐๐	๒๐๐๐	๒๐๐๐	๒๐๐๐	๒๐๐๐	-	-	-	-	-	สทช. ทส. (ทน. ทบ.) กษ. (พด.)
๔.	แผนงานจัดการบริหารน้ำเชิงลุ่มน้ำ อย่างมีธรรมาภิบาล												
	๔.๑) โครงการจัดทำแผนแม่บทการ จัดทำแผนพัฒนาระบบจัดการ น้ำในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง (Delta Water Master Plan 2040)	๔๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	-	-	-	-	-	-	-	สทช. มท.(กปน. กปภ.) ทส.(สผ.) เทศบาล อบท.
	๔.๒) โครงการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อ ร่วมจัดการน้ำในลุ่มน้ำ	๑,๕๐๐	-	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	-	-	-	-	ทส. (ทน.) มท.
	๔.๓) โครงการบริหารแผนโครงการ ที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การ บริหารจัดการน้ำ		หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง										สทช. ทส. คค. กษ.(ขป.) สป.นร.
	๔.๔) โครงการบริหารจัดการน้ำเชิง พื้นที่		หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง										มท.(สธ.ปภ.) ชุมชน
	๔.๕) โครงการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ รับน้ำนองและระดับต้นใน พื้นที่ทั่วประเทศ		ตามข้อเสนอจาก ทส. (ทบ) เป็นผู้ตั้งงบประมาณ										ทส (ทบ.)

๓.๒ แผนย่อย เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

การจัดการน้ำในเขตเมืองและเพื่อการพัฒนา นอกจากจะพิจารณาในกรอบปริมาณ คุณภาพแล้ว จำเป็นต้องพิจารณาผลิตภาพของการใช้น้ำให้เหมาะสมกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่จำกัดของแต่ละพื้นที่ โดยจะต้องรองรับต่อความต้องการใช้น้ำที่มากขึ้น ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมในอนาคต การพัฒนาการจัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จึงต้องคำนึงถึงการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ โดยการจัดหา และใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า การลดความสูญเสีย และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล ทั้งเพื่อตอบสนองการเติบโตของเมืองและรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต (ทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม บริการและพลังงาน) ดังนี้

๓.๒.๑ แนวทางการพัฒนา

- ๑) **จัดการน้ำในเขตเมือง** โดย (๑) จัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ คุณภาพในทางน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงน้ำสำหรับผู้มีรายได้ต่ำในชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง ทบทวนและจัดทำแผนตามความสำคัญของแต่ละพื้นที่ และใช้น้ำจากหลายแหล่ง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ (KD๓ ตามเกณฑ์ ADB) และ (๒) สร้างระบบระบายน้ำ ระบบกักเก็บน้ำในเมืองรวมถึงเมืองซับน้ำ (sponge city)
- ๒) **จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา** โดย (๑) จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้าง เกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป (๒) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (๓) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (KD๒ ตามเกณฑ์ ADB) (๔) มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ความสำคัญ และผลิตภาพการใช้น้ำ และ (๕) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต
- ๓) **เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ**

เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำโดยการใช้อย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่

๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
๑. เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองจากระดับ ๑ ให้เป็นระดับ ๔	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง	ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ ๑.๕	ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ ๒	ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ ๓	ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองอยู่ในระดับ ๔	อ้างอิงธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) น้ำในเมือง (Key Dimension ๓ : KD๓) (เกณฑ์ประเมิน ได้แก่ ระบบประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย ความเสียหายจากภัยน้ำท่วม คุณภาพน้ำในลำน้ำ การเติบโตของเมือง)
๒. เพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจากระดับ ๔ ให้เป็นระดับ ๕	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ ๔.๒	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ ๔.๔	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ ๔.๘	ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ ๕.๐	อ้างอิงธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank :ADB) ด้านน้ำเพื่อการพัฒนา (Key Dimension ๒ : KD๒) (เกณฑ์ประเมิน ได้แก่ ปริมาณฝน และน้ำต้นทุน ความสามารถในการผลิตต่อความต้องการ ความสามารถ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
						ในการผลิตรายได้ต่อหน่วยการใช้น้ำ)
๓. เพิ่มผลิตภาพจากการใช้น้ำ ๑๐ เท่าจากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๑	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	เพิ่ม ๓ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี พ.ศ.๒๕๖๑	เพิ่ม ๕ เท่าจากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๑	เพิ่ม ๗ เท่าจากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๖๑	เพิ่ม ๑๐ เท่าจากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ.๒๕๖๑	ปัจจุบันค่าเฉลี่ยของผลิตภาพจากการใช้น้ำในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีค่าประมาณ ๑๕๐ บาท/ลบ.ม. - ภาคเกษตร ๑๔.๗ บาท/ลบ.ม. - ภาคอุตสาหกรรม ๑,๖๐๐ บาท/ลบ.ม. - ภาคบริการ ๕,๑๙๐ บาท/ลบ.ม.

๓.๒.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ

๑) แผนงานจัดการน้ำในเขตเมืองจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ ระบบเก็บกักน้ำในพื้นที่ คุณภาพน้ำในทางน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงน้ำสำหรับผู้มีรายได้ต่ำในชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนาระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรอง ทบทวน/จัดทำแผนตามความสำคัญของแต่ละพื้นที่ และใช้น้ำจากหลายแหล่ง การใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ (ตามเกณฑ์ KD๓ ของ ADB)

๑.๑) โครงการบูรณาการการพัฒนากระบวนประปาเมือง ระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

๑.๑.๑) สำคัญ เนื่องจากในพื้นที่ EEC มีความสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ การเตรียมการด้านทรัพยากรน้ำมีความจำเป็นเพื่อรองรับการพัฒนาดังกล่าวนอกจากการวางแผนในด้านจัดหาแล้ว ควรมีการเตรียมพร้อมกำหนดมาตรการการใช้เทคโนโลยี การประหยัดน้ำ การใช้น้ำซ้ำ ในทุกภาคส่วน (รวมครัวเรือน/ราชการ) เพื่อให้การใช้น้ำที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในโครงการทดลองนำร่องในพื้นที่ รวมทั้งศึกษาเงื่อนไขส่งเสริมจูงใจการจัดการน้ำด้านความต้องการ (demand management) ก่อนขยายผลไปสู่ปริมาณปกติ

๑.๑.๒) งบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท

๑.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๑.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)

๒) แผนงานจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาเพื่อให้มีน้ำอย่างเพียงพอต่อการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไปเน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (ร่วมกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน)มีกำหนดสัดส่วน การใช้น้ำในแต่ละภาคส่วนอย่างเหมาะสม (KD๒ ตามเกณฑ์ ADB)

๒.๑) โครงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำซ้ำ

๒.๑.๑) สำคัญ เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำจากนี้ไปต้องการความทันสมัยและความละเอียด และมีข้อจำกัดทางด้านกำลังคน จึงต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา

ช่วยในการจัดการ เริ่มตั้งแต่การออกแบบ การดำเนินงาน และการติดตาม ประเมินผล รวมทั้งการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผล ดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดที่ระบุในยุทธศาสตร์ โดยเริ่มจากโครงการนำร่องเพื่อเป็น ตัวอย่างการเรียนรู้เชิงยุทธศาสตร์ในโครงการชลประทาน ซึ่งเป็นแหล่งที่ใช้น้ำ มาก ให้สามารถประหยัดการใช้น้ำ ด้วยการบริหารจัดการ ก่อนขยายผลไปโดย งบประมาณ นอกจากนี้ ยังต้องการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยง จัดการ ข้อมูลด้วยระบบทันสมัย ทันเวลา สามารถใช้เผยแพร่เพื่อประกอบการเตือนภัย กับชุมชนได้ด้วย

๒.๑.๒) งบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท

๒.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๒.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓) แผนงานเพิ่มผลผลิตทางการใช้น้ำโดยการใช้อย่างมีคุณค่า การใช้น้ำซ้ำ การนำน้ำ กลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักใน พื้นที่ การออกแบบระบบน้ำ และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้าง มูลค่าเพิ่ม การลดความสูญเสีย การประหยัดน้ำของภาคการผลิตและบริการ และรองรับ การเติบโตของเศรษฐกิจและ สังคมในอนาคต

๓.๑) โครงการปรับโครงสร้างการใช้น้ำ

๓.๑.๑) สำคัญ เนื่องจากความสามารถในการพัฒนาแหล่งน้ำในอนาคตจะเริ่มมี ข้อจำกัด การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการใช้น้ำให้เหมาะสมกับการจัดหาและความ ต้องการใช้น้ำในประเทศจึงมีความจำเป็น และเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยน ผ่านจากประเทศกำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ จึงควรมีศึกษา และทดลองการดำเนินการปรับโครงสร้างการใช้น้ำใน พื้นที่นำร่องประกอบการจัดทำนโยบายการปรับโครงสร้างดังกล่าว

๓.๑.๒) งบประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท

๓.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๓.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ และกระทรวงอุตสาหกรรม

๓.๒.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำคัญ

แผนงาน โครงการ ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ รวม (ล้านบาท)	วงเงินตามระยะเวลาดำเนินการ (ล้านบาท)										หน่วยงานดำเนินงาน หลัก
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	
๑.	แผนงานจัดการน้ำในเขตเมืองจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง												สททช. สกพอ.
	๑.๑) โครงการบูรณาการการพัฒนา ระบบประปาเมือง ระบบน้ำแบบ บูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)	๑,๐๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	-	-	-	-	-	
๒.	แผนงานจัดการน้ำเพื่อการพัฒนา เพื่อให้มีน้ำอย่างเพียงพอต่อการ พัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตาม แผนการเติบโตแบบสีเขียว การ ท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน												สททช. กษ. (ขป.) ทส. (ทน. ทบ.) มท. (ปภ.)
	๒.๑) โครงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อ การวางแผน ติดตามและประเมินผล	๑,๐๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	-	-	-	-	-	

แผนงาน โครงการ ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ รวม (ล้านบาท)	วงเงินตามระยะเวลาดำเนินการ (ล้านบาท)										หน่วยงานดำเนินงาน หลัก
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	
๔.	แผนงานเพิ่มผลผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้อย่างมีคุณค่า การใช้น้ำ ซ้ำ การนำน้ำ กลับมาใช้ใหม่												
	โครงการปรับโครงสร้างการใช้น้ำ	๕๐๐	-	-	-	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	-	-	สนทช.สศช. กษ. อก.

๓.๓ แผนย่อยอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการสำรวจ พิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ การทำแผนรื้อถอนสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกล้ำแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติและรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน การอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ชยะวัชพืช สิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น ให้มีความสำคัญกับการบริหารเชิงพื้นที่ ตลอดจนมีการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๓.๓.๑ แนวทางการพัฒนา

- ๑) พิสูจน์และสอบเขตตามเอกสารสิทธิ์ แนวแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยสำรวจ พิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ๒) จัดการ แก้ไขปัญหา และป้องกันการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยทำแผนรื้อถอนสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกล้ำแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติและรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน
- ๓) อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในทุกมิติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ชยะวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น โดยศึกษาปัญหาและผลกระทบทุกมิติของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ รณรงค์สร้างความรู้และปลูกจิตสำนึกผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน จัดทำแผนอนุรักษ์ ฟื้นฟู แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างบูรณาการ และมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งกำหนดมาตรการและกฎระเบียบจัดการชยะในแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งจัดทำคู่มือ/แผนพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการไม่ทิ้งชยะมูลฝอยลงในแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการการกำจัดวัชพืชอย่างเป็นระบบในเชิงพาณิชย์โดยการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือสำหรับ แม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ และสำรวจและรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเก่า ที่ไม่มีประโยชน์และไม่ใช้งานแล้ว ในแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ฝายเก่า อาคารชลศาสตร์ และหลักरो เป็นต้น ตลอดจนกำจัดสิ่งกีดขวางที่เป็นโครงสร้างชั่วคราวหรือวัสดุต่างๆที่อยู่ใต้สะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง เช่น นั้งร้าน เศษวัสดุก่อสร้าง และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ

- ๔) จัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมเพื่อ
การอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยตั้งคณะกรรมการเพื่อ
กำหนดกรอบในการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบ และตั้งคณะทำงานประกอบด้วย
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาและสมาคมวิชาชีพ เพื่อจัดทำข้อกำหนดใน
การออกแบบในแต่ละด้าน

เอกสารใช้ประกอบการประชุม ห้ามใช้อ้างอิง

๓.๓.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หมายเหตุ
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐	
๑. แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐาน	สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ความสำเร็จร้อยละ ๕๐	คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนที่เหลือ ความสำเร็จร้อยละ ๗๕	กทม.คลองส่วนที่เหลือ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐		
	สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๒๐	ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๕๐	ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๗๕		
	สัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	-พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ ๙๐ -พื้นที่ชุ่มน้ำที่มี ความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐	ลำน้ำสาขาใน ๒๐ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๒๐ -แหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มี พื้นที่ผิวน้ำเกิน ๑๐๐๐ ไร่ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐	ลำน้ำสาขาใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๕๐		
	สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม.ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่)ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	ความสำเร็จร้อยละ ๕๐	ความสำเร็จร้อยละ ๙๐			

๓.๓.๓ แผนงาน/โครงการสำคัญ

๑) แผนงานฟื้นฟู และปรับปรุง แนวแม่น้ำ คูคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๑.๑) โครงการสำรวจรังวัดพิสูจน์และสอบแนวแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

๑.๑.๑) สาระสำคัญ

สำรวจรังวัดแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ พิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ พร้อมปักเขตหลักฐานให้ชัดเจน

๑.๑.๒) งบประมาณ หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๑.๑.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๑.๑.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก กรุงเทพมหานคร กรมเจ้าท่า กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมป่าไม้

๑.๒) โครงการฟื้นฟูและปรับปรุงระบบนิเวศคลองเปรมประชากร

๑.๒.๑) สาระสำคัญ

ตรวจสอบพิสูจน์แนวเขตคลอง จัดทำแผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบนิเวศรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

๑.๒.๒) งบประมาณ หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๑.๒.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๑.๒.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก กรุงเทพมหานคร กรมชลประทาน กรมธนารักษ์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๓) โครงการนาร่องอนุรักษ์ พื้นที่ คลองแม่ข่า จังหวัดเชียงใหม่

๑.๓.๑) สาระสำคัญ

ศึกษาปัญหาและผลกระทบทุกมิติ รณรงค์สร้างความรู้และปลูกจิตสำนึกผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน จัดทำแผนอนุรักษ์ พื้นที่ อย่างบูรณาการ

๑.๓.๒) งบประมาณ หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๑.๓.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๑.๓.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก กรมเจ้าท่า กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๔) โครงการจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานการออกแบบของอาคารชลศาสตร์ อาคารบังคับน้ำ ทางระบายน้ำ กำแพงป้องกันตลิ่ง และการขุดลอกลำน้ำ ฯลฯ

๑.๔.๑) สาระสำคัญ

ตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดกรอบในการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบ ตั้งคณะทำงานประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาและ

สมาคมวิชาชีพ เพื่อจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบในแต่ละด้าน
ดำเนินการให้สามารถบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

๑.๔.๒) งบประมาณ หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง

๑.๔.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี

๑.๔.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๒) โครงการฟื้นฟูแม่น้ำคูคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
และการท่องเที่ยว

๒.๑) สาระสำคัญ

ปัญหาคุณภาพน้ำเป็นปัญหาในการจัดการน้ำซึ่งทำให้คุณภาพชีวิต และระดับ
ความมั่นคงโดยเฉพาะในเขตเมืองมีระดับต่ำ ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพน้ำตามเกณฑ์
สากล ควรมีการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ริมคลอง จัดการคุณภาพน้ำ เพื่อฟื้นฟูระบบ
นิเวศของลำน้ำ/แหล่งน้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิต และการท่องเที่ยวในพื้นที่
โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเมืองที่เป็นพื้นที่สำคัญ และยังเป็นการส่งเสริมให้มีการ
พัฒนาเศรษฐกิจสังคมในพื้นที่ (สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์อนุรักษ์และฟื้นฟู
แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ)

๒.๒) งบประมาณ ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท

๒.๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๑๐ ปี

๒.๔) หน่วยงานดำเนินงานหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย

กรุงเทพมหานคร กรมเจ้าท่า

๒.๕) หน่วยงานดำเนินงานรอง กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

๓.๓.๔ ตารางสรุปรายละเอียดแผนงานโครงการสำคัญ

แผนงาน โครงการ ที่	ชื่อแผนงาน/โครงการ	งบประมาณ รวม (ล้านบาท)	วงเงินตามระยะเวลาดำเนินการ (ล้านบาท)										หน่วยงานดำเนินงาน หลัก
			๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	
๑.	<p>แผนงานฟื้นฟู และปรับปรุง แนว แม่น้ำ คูคลอง พื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่ง น้ำธรรมชาติ</p> <p>๑.๑) โครงการสำรวจรังวัด พิสูจน์และสอบแนวแม่น้ำ ลำ คลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั่วประเทศ</p> <p>๑.๒) โครงการฟื้นฟูและ ปรับปรุงระบบนิเวศคลองเปรม ประชากร</p> <p>๑.๓) โครงการนาร่องอนุรักษ์ พื้นที่ คลองแม่ข่า จังหวัด เชียงใหม่</p> <p>๑.๔) โครงการจัดทำข้อกำหนด มาตรฐานการออกแบบ ของ อาคารชลศาสตร์ อาคารบังคับ น้ำ ทางระบายน้ำ กำแพง ป้องกันตลิ่ง และการขุดลอกลำ น้ำ ฯลฯ</p>		หน่วยงานเสนองบประมาณภายหลัง										<p>สททช. กทม. ทส. (ปม.) มท.(ทด.) กษ.(ชล.) กค.(ธร.) พม. คค.(จท.)</p>
๒.	<p>โครงการฟื้นฟูแม่น้ำคูคลอง พื้นที่ ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตและการ ท่องเที่ยว</p>	๒๕,๐๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐	<p>สททช. กทม. ทส. มท. คค.(จท.)</p>

เอกสารใช้ประกอบการประชุม ห้ามใช้อ้างอิง